

Změna klimatu a já

Žáci v aktivitě pracují s pojmem uhlíková stopa, počítají vlastní uhlíkovou stopu a porovnávají ji s průměrem ČR, EU i světa. Následně žáci přemýšlejí nad opatřeními, kterými by mohli svoji uhlíkovou stopu snížit a třídí návrhy opatření, které klimatickou změnu řeší. Na závěr posuzují, které z opatření jsou pro ně prioritní a zároveň akceptovatelné, a dopisem sami sobě formulují osobní závazek. Učební jednotku je vhodné zařadit jako vyvrcholení učebního celku věnovaného klimatické změně.

Cíle:

- ✓ Žák porovná svoji uhlíkovou stopu s průměrnou uhlíkovou stopou v ČR, EU i ve světě.
- ✓ Žák shromáždí návrhy, jak může jednotlivec / rodina přispět ke snížení dopadů klimatické změny a rozhodne, zda jsou některé z těchto návrhů pro něj osobně akceptovatelné.
- ✓ Žák sepíše svůj postoj (tedy ochotu uskutečnit nějaké změny ve svém chování) formou dopisu sám sobě.

Lekce je koncipována na **90 minut**

Pomůcky:

- Příloha 1 – PL_Moje uhlíková stopa a možnosti změny
- Příloha 2 – PL_Návrhy na změny a osobní volba
- Uhlíková kalkulačka: <http://uhlikovastopa.cz/kalkulacka>

POSTUP:

1.

Evokace a motivace/ 30 minut

- Žáci do pracovního listu „PL_Moje uhlíková stopa a možnosti změny“ (příloha 1) zaznamenají svoji uhlíkovou stopu a její jednotlivé složky (bydlení, doprava, potraviny a spotřeba), které si spočítali v rámci přípravy na tuto lekci pomocí kalkulačky (<http://uhlikovastopa.cz/>). Dále graficky porovnají svoji uhlíkovou stopu s průměrem ČR, EU a světa. Do PL shrnou závěry z těchto zjištění.
- Žáci sdílí svá zjištění v malé skupince a dobrovolně následně v celé třídě.
- Na druhé straně pracovního listu žáci shromáždí do myšlenkové mapy návrhy opatření na snížení dopadů klimatické změny, které může uskutečňovat jednotlivec nebo rodina.
- Své návrhy třídí do 3 kategorií:
  - opatření na snížení množství skleníkových plynů, které již jsou v atmosféře (kategorie A)
  - opatření vedoucí ke snížení produkce skleníkových plynů – snížení uhlíkové stopy (kategorie B)
  - opatření vedoucí k adaptaci na důsledky změny klimatu, které již nastávají či mohou v brzké době nastat (kategorie C)
- Žáci pracují samostatně, následně v malých skupinkách (do 4 žáků).

2.**Uvědomění si významu informací/ 40 minut**

- Učitel žákům předloží neroztříděný soubor návrhů „PL_Návrhy na změny a osobní volba“ (příloha 2). Žáci tento soubor porovnají se svou myšlenkovou mapou, a pokud ve své mapě naleznou návrhy, které v předloženém souboru nejsou, přidají je k němu. Pracují samostatně.
- V rámci společné diskuse žáci roztřídí návrhy (opatření) do jednotlivých kategorií – viz bod 2 z evokační části hodiny. Diskuse v této fázi hodiny je důležitá, protože pomůže tříbit názory a cvičit schopnost argumentace. K některým opatřením mohou přistupovat různí lidé s rozdílnými představami o jejich významu či míře. Např. opatření „*nekupovat zbytečné věci*“ může vést k diskusi, co znamená slovo „zbytečné“. Důležité je, aby dostal prostor každý, kdo chce říci svůj názor a argumentovat v jeho prospěch.
- Žáci barevně zvýrazní ty návrhy, které již sami nebo v rámci rodiny uskutečňují.
- Zbývající návrhy žáci uspořádávají do „pyramidy ochoty“ podle míry své ochoty dané opatření realizovat (nebo alespoň vyzkoušet). Do nejvyššího patra zařazují to opatření, k jehož realizaci jsou nejvíce přístupni.

3.**Reflexe/ 20 minut**

- Na druhou stranu pracovního listu (příloha 2) napíší žáci dopis sami sobě. S využitím „pyramidy ochoty“ popíší konkrétní návrhy (závazky) na změny ve svém chování a zdůvodní je. Pokud žádné změny ve svém chování ochotni uskutečnit nejsou, také to zapíší a zdůvodní.
- Následně proběhne dobrovolné společné sdílení osobních závěrů.

Tip na další práci:

Zhruba po měsíci je možno se k těmto dopisům vrátit a vyhodnotit, zda se podařilo závazky naplnit a jaké pocity z toho žáci mají. Mohou si též opět spočítat svoji uhlíkovou stopu a zjistit, zda se naplňování závazků do její velikosti promítlo.

Dále mohou žáci formulovat návrhy na změny, které se týkají provozu školy a které mohou přispět ke snížení uhlíkové stopy školy. Své návrhy mohou následně přednést vedení školy.

Zdroje:

<http://uhlikovastopa.cz/kalkulacka>

Autor:

Mgr. Jan Vrtilška, ZŠ Jílové u Prahy, 2019

Aktualizace: Veronika Ambrozy, 2022